

## PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA – BIOLOGIA KLAS V - VIII

### Założenia do przedmiotowych zasad oceniania:

#### Użyteczność

Ocenianie nakierowane jest na wiadomości i umiejętności, których opanowanie przez ucznia pozwala osiągnąć założone cele nauczania.

#### Wspomaganie procesu uczenia się i nauczania

Ocenianie ma motywować ucznia oraz skłaniać zarówno ucznia, jak i nauczyciela do wyciągania wniosków z dotychczasowej współpracy.

#### Wielowartość

Proces oceniania stwarza sytuacje, w których każdy uczeń będzie miał możliwość zademonstrowania swojej wiedzy, kreatywności i oryginalności.

#### Otwartość

Kryteria oceniania są zrozumiałe i jawne, a wyniki – dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Proces oceniania jest otwarty na analizę i weryfikację.

#### Pewność wnioskowania

Materiał zgromadzony w procesie oceniania gwarantuje pewność co do umiejętności ucznia.

#### Spójność wewnętrzną

Każdy składnik zasad oceniania jest zgodny ze standardami nauczania, standardami oceniania oraz z programem rozwoju szkoły.

1. **Tygodniowy wymiar godzin:** 1 godzina
2. **Podręczniki obowiązkowe:** „Puls życia” - Podręcznik do biologii do szkoły podstawowej
3. **Zeszyty przedmiotowe:** w kratkę (obowiązkiem każdego ucznia jest posiadanie podręcznika oraz zeszytu przedmiotowego).
4. **Inne pomoce:** encyklopedie oraz czasopisma przyrodnicze, słowniki biologiczne (ewentualnie do korzystania w domu).
5. **Sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów:**
  - 1) sprawdziany (z całego działu – sprawdza wiadomości i umiejętności przedmiotowe);
  - 2) kartkówka z niewielkich partii materiału (z trzech ostatnich lekcji);
  - 3) odpowiedzi ustne (z bieżącego materiału);
  - 4) praca domowa;
  - 5) prace długoterminowa;
  - 6) praca na lekcji;
  - 7) aktywność na lekcji;
  - 8) inne (prezentacje, plakaty, referaty);
  - 9) sprawdziany roczne;
  - 10) wyróżnienie w konkursach.
6. **Formy i częstotliwość sprawdzania umiejętności:**

| Prace pisemne w klasie              |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Forma                               | Zakres treści nauczania                                                                                                                                                                                                                                | Częstotliwość                                                | Zasady przeprowadzania                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Sprawdziany (1 h lekcyjna)</b>   | jeden dział obszerny lub dwa mniejsze działy                                                                                                                                                                                                           | przy 1 h tygodniowo trzy prace klasowe w półroczu            | <ul style="list-style-type: none"> <li>zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem</li> <li>informacja o sprawdzianie zanotowana wcześniej w terminarzu</li> <li>sprawdzian poprzedza powtórzenie materiału nauczania</li> <li>sprawdziany są obowiązkowe</li> </ul> |
| <b>Kartkówki (10 min)</b>           | materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji                                                                                                                                                                                                           | przy 1 h tygodniowo cztery kartkówki w półroczu              | <ul style="list-style-type: none"> <li>niezapowiedziane</li> </ul>                                                                                                                                                                                                            |
| Prace pisemne w domu                |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Pisemne prace domowe</b>         | materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu (nauczanie odwrócone)                                                                                                                                       | Przy 1 h tygodniowo jedna praca w półroczu                   | zróżnicowane zadania zgodnie z realizowanym materiałem                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Prowadzenie zeszytu</b>          | zgodnie z tematami lekcji                                                                                                                                                                                                                              | nie mniej niż raz w półroczu                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>ocenie podlega zarówno poprawność merytoryczna rozwiązywanych zadań, jak i estetyka oraz systematyczność</li> <li>kompletne notatki z lekcji</li> </ul>                                                                                |
| <b>Inne prace domowe</b>            | <ul style="list-style-type: none"> <li>prace badawcze, obserwacje i hodowle wskazane w podstawie programowej</li> <li>zadania związane z projektami edukacyjnymi – wykonywanie plakatów, prezentacji multimedialnych do bieżącego materiału</li> </ul> | nie mniej niż raz w półroczu                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>zadania przeznaczone do pracy w grupach lub kierowane do uczniów szczególnie zainteresowanych biologią</li> </ul>                                                                                                                      |
| Odpowiedzi ustne                    |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Ustne sprawdzenie wiadomości</b> | materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji                                                                                                                                                                                                           | minimum jedna w półroczu                                     | bez zapowiedzi                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Pytania aktywne</b>              | lekcja bieżąca lub lekcje powtórzeniowe                                                                                                                                                                                                                | częstotliwość dowolna, w zależności od predyspozycji uczniów | uczniowie sami zgłaszają się do odpowiedzi lub są wyznaczani przez nauczyciela                                                                                                                                                                                                |

|                                |                                         |                                                   |                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------|-----------------------------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Referowanie pracy grupy</b> | lekcja bieżąca lub lekcje powtórzeniowe | w zależności od metod pracy stosowanych na lekcji | należy zwrócić uwagę na to, aby w kolejnym referowaniu wspólnych prac zmieniały się osoby referujące                                                                                                 |
| <b>Praca na lekcji</b>         | bieżący materiał nauczania              | jedna lub dwie oceny w półroczu                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>oceniane są aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy w grupie lub w parach</li> <li>w ocenianiu można uwzględnić ocenę koleżeńską lub samoocenę</li> </ul> |

**7. Ilość nieprzygotowań w półroczu – 2x** (każde kolejne nieprzygotowanie to ocena niedostateczna); nieprzygotowanie zgłasza nauczycielowi przed lekcją lub na jej początku.

#### 8. Zasady poprawiania ocen niedostatecznych:

Uczeń ma prawo do jednorazowej poprawy oceny niedostatecznej lub dopuszczającej ze sprawdzianów, testów i kartkówek w terminie nie przekraczającym dwóch tygodni od dnia wystawienia oceny. W wyjątkowych sytuacjach nauczyciel może przedłużyć ten termin do miesiąca. Waga poprawionej oceny ze sprawdzianu jest taka sama jak oceny otrzymanej. Uczeń uchylający się od napisania sprawdzianu, testu, kartkówki w terminie ustalonym w sposób, o którym mowa powyżej; zobowiązany jest go napisać na najbliższej lekcji.

#### 9. Kryteria oceniania:

Oceny bieżące i śródroczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustala się według skali określonej w statucie szkoły, to jest:

- stopień celujący – 6
- stopień bardzo dobry – 5
- stopień dobry – 4
- stopień dostateczny – 3
- stopień dopuszczający – 2
- stopień niedostateczny – 1

*W ocenianiu bieżącym dopuszcza się stosowanie stopni ze znakami: +, -, np. 3+, 4- oraz +, - za aktywność na lekcji, trzy „+” równa się ocenie bardzo dobrej.*

*W ocenianiu bieżącym stosuje się oznaczenie „bz”, kiedy uczeń nie wykonał zadania na czas. Jeżeli zaległość zostanie uzupełniona, obok „bz” pojawia się ocena (w kwadratowym nawiasie). Jeżeli praca nie zostanie uzupełniona – uczeń obok „bz” otrzymuje ocenę negatywną.*

|                                            |            |                                         |            |
|--------------------------------------------|------------|-----------------------------------------|------------|
| <b>a) Kryteria oceniania sprawdzianów:</b> |            | <b>b) Kryteria oceniania kartkówek:</b> |            |
| celująca                                   | 100 %      | ocena celująca                          | 100%       |
| ocena bardzo dobra                         | 99% - 91 % | ocena bardzo dobra                      | 99% - 91 % |
| ocena dobra                                | 90% - 76 % | ocena dobra                             | 90% - 76 % |
| dostateczna                                | 75% - 57 % | ocena dostateczna                       | 75% - 61 % |
| ocena dopuszczająca                        | 56% - 30 % | ocena dopuszczająca                     | 60% - 50 % |
| ocena niedostateczna                       | 29% - 0 %  | ocena niedostateczna                    | 49% - 0 %  |

#### c) odpowiedzi ustne - uczeń otrzymuje ocenę:

- 1) **dopuszczającą** – gdy odpowiedź jest niesamodzielną, z błędami, zgodną z wymaganiami koniecznymi;
- 2) **dostateczną** – gdy odpowiedź jest z małymi błędami, samodzielną, niepełną, zgodną z wymaganiami podstawowymi;
- 3) **dobrą** – gdy odpowiedź jest samodzielną, niepełną, z niewielkimi usterkami językowymi, zgodną z wymaganiami na ocenę dobrą;
- 4) **bardzo dobrą** – gdy odpowiedź jest wyczerpująca, bezbłędna, samodzielną, z uwzględnieniem języka przedmiotowego oraz odpowiadającą poziomowi wymagań na ocenę bardzo dobrą;
- 5) **celującą** – gdy odpowiedź jest wyczerpująca, bezbłędna, samodzielną, z uwzględnieniem języka przedmiotowego, poparta licznymi przykładami z życia codziennego.

#### 10. Praca na lekcji

Uczeń może otrzymać ocenę celującą, jeżeli:

- 1) samodzielnie zaprojektuje i wykona doświadczenie na lekcji lub omówi doświadczenie wykonane w domu,
- 2) aktywnie uczestniczy w lekcji z zadawaniem pytań aktywnych,
- 3) przygotowuje materiały do lekcji odwróconej.

#### 11. Wymagania na poszczególne stopnie:

- 1) **celujący (cel)** – uczeń posiada wiedzę określoną w podstawie programowej, systematycznie pracuje, a jego zasób wiedzy i umiejętności wskazują na określone kompetencje umożliwiające rozwiązywanie wielu nietypowych problemów praktycznych i teoretycznych, jest twórczy i rozwija swoje uzdolnienia, wyróżnia się w działaniach edukacyjnych i osiąga w nich sukcesy;
- 2) **bardzo dobry (bdb)** – uczeń opanował wiedzę określoną w podstawie programowej i swobodnie nią dysponuje. Zasób wiedzy i umiejętności pozwala uczniowi na właściwe interpretowanie otaczającej go rzeczywistości. Systematycznie uczy się i pogłębia własną wiedzę;
- 3) **dobry (db)** – uczeń opanował treści przewidziane w podstawie programowej, poprawnie stosuje nabyte wiadomości i umiejętności, wykorzystując je do rozwiązywania typowych zadań oraz problemów;
- 4) **dostateczny (dst)** – uczeń opanował treści i umiejętności przewidziane w podstawie programowej w stopniu wystarczającym, posiada umiejętności odtwarzania zdobytych wiadomości, wymaga kontroli poprawności ich zastosowania;
- 5) **dopuszczający (dop)** – uczeń opanował treści i umiejętności określone w podstawie programowej w stopniu ograniczonym, jest w stanie rozwiązać zadania o elementarnym stopniu trudności przy pomocy nauczyciela;
- 6) **niedostateczny (ndst)** – uczeń nie opanował treści zawartych w podstawie programowej w sposób pozwalający na kontynuację nauki na wyższym etapie kształcenia.

**12.** W celu ustalenia oceny śródrocznej/rocznej ocenia się stopień opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej i wynikających z niej programów nauczania. Uwzględnia się przede wszystkim możliwości rozwojowe i edukacyjne uczniów i zalecenia PPP.

Średnia ocen wyliczona przez system Librus stanowi jedynie jedno z narzędzi oceniania uczniów.

**13.** Ocena klasyfikacyjna może być niższa lub wyższa niż ocena przewidywana.

**14.** Warunki i tryb uzyskania niższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych

Obniżenie przewidywanej oceny rocznej następuje gdy:

- 1) zasób wiedzy i umiejętności ucznia drastycznie się pogorszył w wyniku czego otrzymał negatywne oceny
- 2) uczeń całkowicie ignoruje obowiązki szkolne